

DVĚ PĚTINY LIDÍ SE O SVÉ VOLBĚ DO KRAJSKÝCH ZASTUPITELSTEV ROZHODLY AŽ V POSLEDNÍM MĚSÍCI.

V ROZHODOVÁNÍ LIDÍ MĚLA SILNĚJŠÍ VLIV CELOSTÁTNÍ TÉMATA NEŽ KRAJSKÉ PROGRAMY A OSOBNOSTI LÍDRŮ.

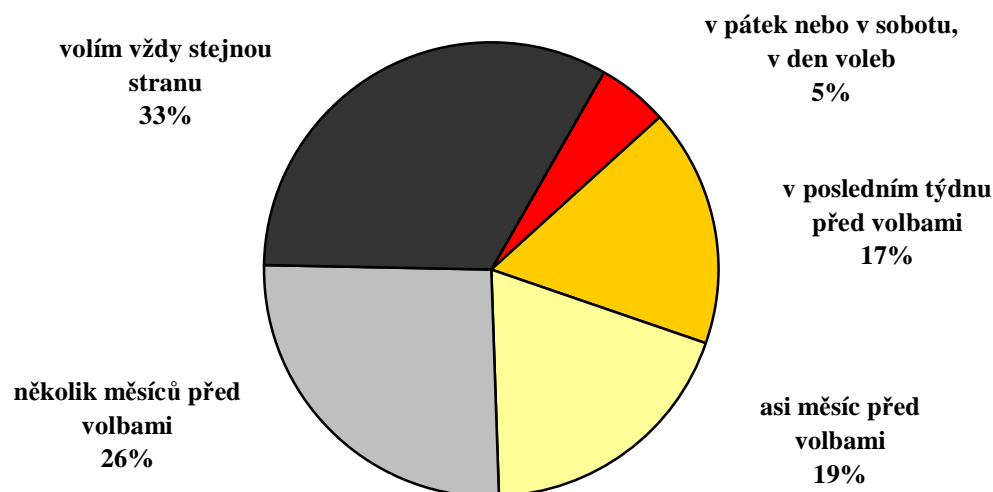
Třetina lidí volila v krajských volbách „stejnou stranu jako vždy“, asi čtvrtina byla rozhodnuta několik měsíců dopředu. Zhruba 40 % lidí se však rozhodovalo až v průběhu posledního měsíce. V této poslední fázi kampaně získávaly hlasy především nově vytvořené regionální strany (nezávislí, starostové apod.) a ČSSD. V závěru kampaně se voliči více soustředili na to, jak volební strany řeší krajské problémy, trvalým a silným motivem volby však byl nesouhlas s Topolánkovou vládou.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 31. října - 7. listopadu 2008. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1275 respondentů, mimo Prahu 1123 lidí.

Letošním krajským volbám předcházela silná předvolební kampaň a také účast ve volbách byla výrazně vyšší než před čtyřmi roky. Kdy se voliči rozhodovali, komu dají hlas?

Třetina měla jasno dávno – jsou to lidé, kteří volí stále stejnou stranu. Další přibližně čtvrtina voličů se rozhodla několik měsíců před dnem voleb. Zbýlých asi 40 % účastníků letošních voleb se však rozhodovalo až během posledního zhruba měsíce.

"Kdy jste se definitivně rozhodl(a), kterou stranu nebo sdružení v krajských volbách budete volit?"

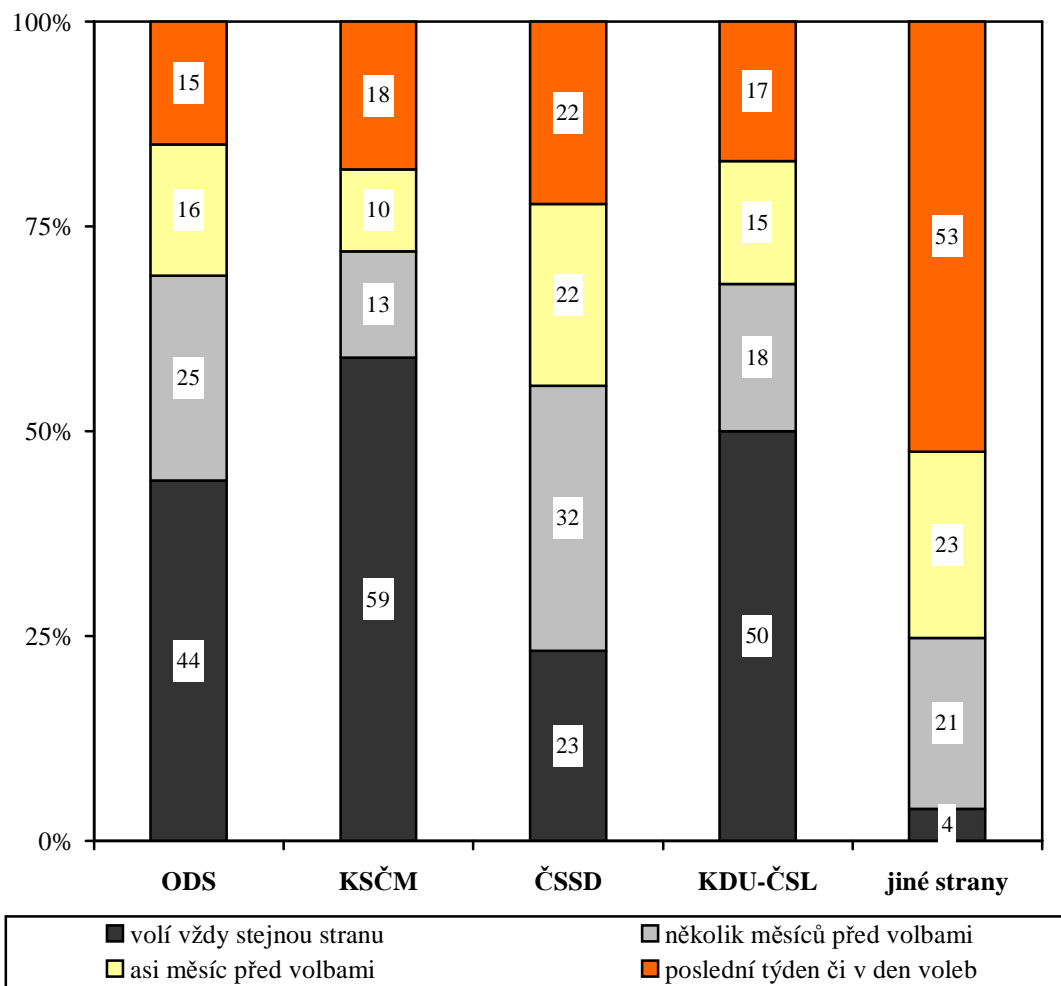
Pramen: STEM, Trendy 11/2008, 1123 respondentů starších 18 let mimo Prahu

Podíváme-li se, jak velký podíl voličů jednotlivých stran se rozhodoval v různých obdobích před krajskými volbami, můžeme z toho usuzovat, kolik nových hlasů dokázaly strany získat v předvolebním boji.

Graf ukazuje, jak vysoký podíl „kmenových“ voličů tvořil volební zisk u KSČM, KDU-ČSL a ODS na straně jedné, a ČSSD na straně druhé. Z lidí, kteří volili sociální demokracii, se bezmála polovina (44 %) rozhodla pro tuto volbu až zhruba měsíc před volbami či později, zatímco u třech konkurentů ČSSD se tento podíl pohyboval kolem 30 %. To dokazuje, jak účinná byla kampaň sociální demokracie v porovnání s hlavními soupeři.

Zcela odlišná je logicky situace „jiných stran“. Šlo vesměs o seskupení vzniklá účelově relativně krátce před volbami, která se teprve v posledních týdnech před dnem voleb výrazněji prezentovala voličům svým programem a představiteli. Mnozí lidé se pro ně rozhodovali „na poslední chvíli“, třeba proto, že na kandidátce našli jméno svého starosty nebo regionálně známé osobnosti.

"Kdy jste se definitivně rozhodl(a), kterou stranu nebo sdružení v krajských volbách budete volit?"
(podle toho, kterou stranu nakonec do krajského zastupitelstva volil)

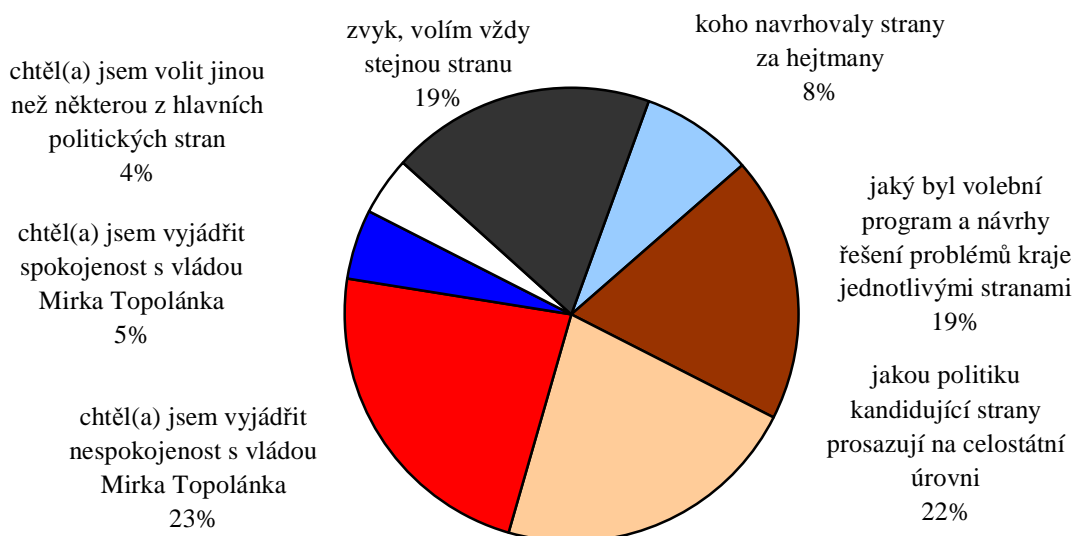
Pramen: STEM, Trendy 11/2008, 1123 respondentů mimo Prahu

Co bylo pro rozhodování voličů nejdůležitější? Aktuální silné motivy byly tři, k nim přistupovala jako čtvrtý stabilní volba:

- § vyjádření nespokojenosti s Topolánkovou vládou (23 % odpovědí)
- § celostátní politika stran (22 %)
- § volební program stran a řešení krajských problémů (19 % voličů)
- § zvyk, volba stále stejné strany (19 %)

I z těchto čtyř srovnatelně významných možností je vidět, že při rozhodování měla navrch celostátní politika nad otázkami regionu. Slabý vliv na rozhodování voličů měla například osobnost volebního lídra (kandidáta na hejtmana).

„Řekl(a) byste, že pro Vaše rozhodování o tom, komu jste dal(a) hlas v krajských volbách, bylo nejdůležitější:“

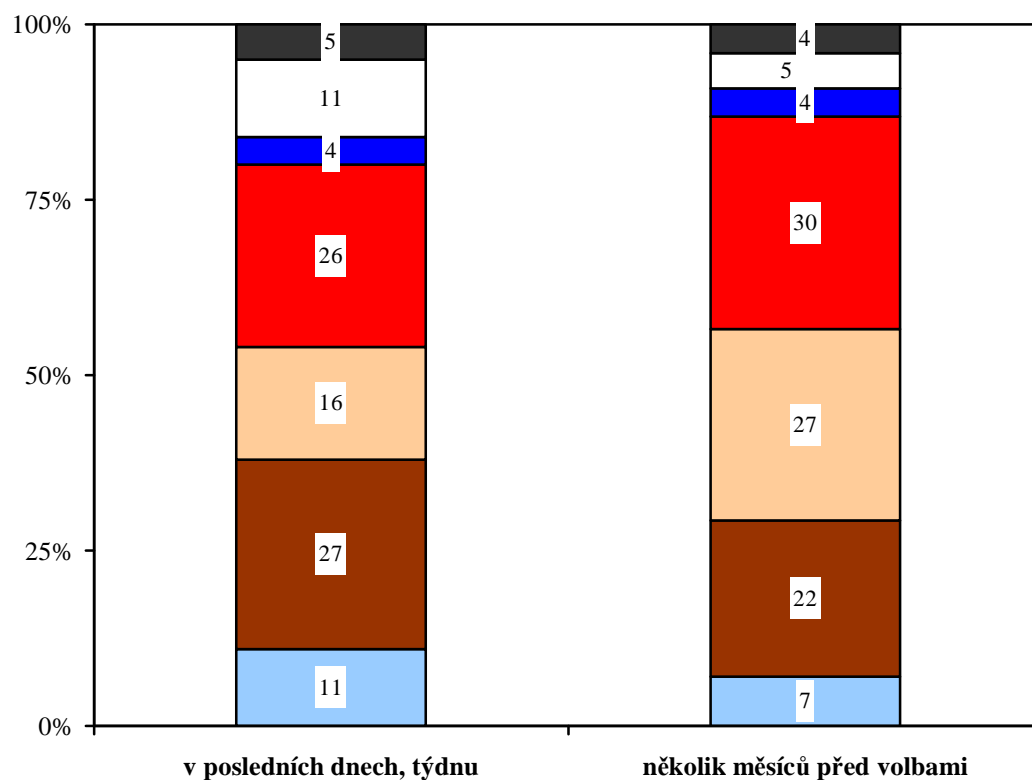
Pramen: STEM, Trendy 11/2008, 1123 respondentů starších 18 let mimo Prahu

V časovém profilu rozhodování – jak už bylo zmíněno v předchozím textu – se projevuje posilování krajských uskupení a tím i krajských témat v posledních týdnech před volbami i motiv alternativní volby („chtěl jsem volit jinou stranu než některou z těch hlavních“).

Pro ilustraci těchto posunů uvádíme porovnání skupiny lidí, kteří se rozhodovali během posledního týdne (včetně těch, kteří se rozhodli až v den voleb), a těch, kteří se rozhodli již několik měsíců před volbami. Ve skupině lidí, kteří se rozhodovali „na poslední chvíli“, je zřetelný ústup od celostátní politiky stran ke krajským tématům, nicméně nespokojenost s vládou byla silným motivem pro obě skupiny.

„Řekl(a) byste, že pro Vaše rozhodování o tom, komu jste dal(a) hlas v krajských volbách, bylo nejdůležitější:“

(podle toho, kdy se o své volbě definitivně rozhodli)

- zvyk, volím vždy stejnou stranu
- chtěl(a) jsem volit jinou než některou z hlavních politických stran
- chtěl(a) jsem vyjádřit spokojenost s vládou Mirka Topolánka
- chtěl(a) jsem vyjádřit nespokojenost s vládou Mirka Topolánka
- jakou politiku kandidující strany prosazují na celostátní úrovni
- jaký byl volební program a návrhy řešení problémů kraje jednotlivými stranami
- koho navrhovaly strany za hejtmany

Pramen: STEM, Trendy 11/2008, 1123 respondentů mimo Prahu